

Grondslagen voor waardering en resultaathandeling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft en de eigen vastgestelde kaders.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva tegen nominale waarden gewaardeerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar. Voor de gemeentefondsuitkering in de jaarrekening gaan we uit van de decembercirculaire 2019.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2019 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

In de volgende onderdelen beschrijven we de grondslagen voor de verschillende posten binnen de jaarrekening.

Vaste activa

In de volgende onderdelen beschrijven we de grondslagen voor de vaste activa binnen de jaarrekening.

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijving en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Vorbereidingskosten strategische gronden

Vorbereidingskosten van strategische gronden worden geactiveerd onder de immateriële vaste activa en worden alsnog aan de grondexploitaties toegevoegd als deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld. De voorbereidingskosten blijven maximaal vijf jaar onder de immateriële vaste activa staan. Na vijf jaar worden de kosten alsnog genomen.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvlak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeld de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven percelen geldt de uitgifteprijs van de eerste uitgifte als verkrijgingsprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen in eeuwig durende erfpacht worden gewaardeerd tegen een geringe registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen na rato van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. Op de gronden in erfpacht wordt niet afgeschreven.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Investeringskosten worden beginnend het jaar na het jaar waarin het actief in gebruik wordt genomen lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met een economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dit is in overeenstemming met de regelgeving vanuit het BBV artikel 65 lid 1. Toetsingcriteria: we beoordelen de boekwaarden aan de hand van de directe opbrengstwaarde, die is bepaald aan de hand van de WOZ, taxaties of overige waarderingmethoden.

Investeringskosten kleiner dan 25 worden niet geactiveerd en de last wordt volledig in het boekjaar genomen. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar, volgens onderstaande vastgestelde (standaard)afschrijvingstermijnen.

Omschrijving		Afschrijvingstermijn
Inventaris	computer	4 jaar
	kantoorapparaten	5 jaar
	server	5 jaar
	meubilair	10 jaar
Materiaal	auto's	5 jaar

	klein materiaal	5 jaar
	materiaal gladheidsbestrijding	8 jaar
	groot materiaal	10 jaar
Sport	inrichting gymzalen, sporthallen	10 jaar
	toplaag tennisbanen	10 jaar
	toplaag sportvelden	20 jaar
	onderbouw plus sporttechnische laag	30 jaar
	accommodaties en gebouwen	40 jaar
Gebouwen	inrichting gebouwen	10 jaar
	noodlokalen	10 jaar
	semi-permanente gebouwen	25 jaar
	permanente gebouwen	40 jaar
	zonnepanelen	25 jaar
Riool	saneringswerken	30 - 40 jaar
	gemaal overig	25 jaar
	vervangen gemaal	50 jaar
	persleidingen	50 jaar
Afval	bovengrondse container	10 jaar
	ondergrondse container - binnenbak	10 jaar
	ondergrondse container - buitenbak	20 jaar

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook rechten op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Investerings worden beginnend het jaar na het jaar waarin het actief in gebruik wordt genomen lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. De investeringen in maatschappelijk nut in de buitenruimte hebben de onderstaande afschrijvingstermijnen.

Verkeersvoorzieningen		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Verkeersregelininstallatie		15 jaar	
Verhardingen		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Verhardingen	asfalt	15 -30 jaar	afhankelijk van zettingsgevoeligheid
Verhardingen	elementen	15 - 30 jaar	afhankelijk van zettingsgevoeligheid
Verhardingen	overige	15 - 30 jaar	afhankelijk van zettingsgevoeligheid
Civiltechnische werken		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Brug	beton	90 jaar	afhankelijk van het soort (constructie-)materiaal
	staal	50 jaar	afhankelijk van het soort (constructie-)materiaal
	hout	25 - 40 jaar	afhankelijk van het soort (constructie-)materiaal
Visplaats	boven water met dekdelen	25 jaar	
	aan het water	30 jaar	
Afmeervoorziening	boven water met dekdelen	50 jaar	
	aan het water	50 jaar	
Geluidkerende constructies	hout	40 jaar	

	transparant	90 jaar	
	staal	50 jaar	
	granulaat	40 jaar	
Keerwand	beton	90 jaar	
	hout	30 jaar	
	metselwerk	100 jaar	
	elementen	90 jaar	
Damwand	beton	90 jaar	
	hout	30 jaar	
	staal	40 jaar	
(Gefundeerde) Trap	met leuning	70 jaar	
Tunnel	beton	90 jaar	
Viaduct	beton	90 jaar	
Overkluizing	beton	90 jaar	
Portaal	staal	20 - 25 jaar	
Openbare verlichting		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Lichtmast		40 jaar	
Armaturen		20 jaar	
Speelplaatsen		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Speeltoestellen		15 jaar	
Water		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Duikers		40 jaar	
Groenvoorzieningen		Afschrijvingstermijn	Bijzonderheden
Groen	bomen	20 - 30 jaar	afhankelijk van het zettingsgebied
	struiken	20 - 30 jaar	afhankelijk van het zettingsgebied

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van Naamloze Vennootschappen en Besloten Vennootschappen (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt veelal ruim boven de verkrijgingprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een Naamloze Vennootschap of Besloten Vennootschap.

Vlottende activa

In de volgende onderdelen beschrijven we de grondslagen voor de vlottende activa binnen de jaarrekening.

Vorraden

Grond en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de

vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): voor zover de gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarde is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt na rato van de realisatie gerealiseerd).

Indien er sprake is van winst, wordt deze berekend op basis van de eindwaarde van het project, conform de notitie 'grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' van de commissie BBV. Als de berekening van de tussentijdse winstneming volgens de percentage of completion methode ertoe leidt dat er in eerdere jaren teveel winst is genomen, dan neemt de gemeente de eerder teveel genomen winst terug.

Subsidiebaten en de daarbij behorende subsidiabele kosten bij grondexploitaties maken geen onderdeel uit van de tussentijdse winstneming en worden verantwoord op het moment dat de subsidie volgens de subsidievoorwaarden is gerealiseerd.

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Verliesvoorzieningen voor bouwgronden in exploitatie zijn gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties en gewaardeerd op eindwaarde. De voorziening voor verwachte verliezen in mindering wordt gebracht op de bijbehorende balanspost. De bouwgronden in exploitatie worden jaarlijks naar actuele inzichten herzien. Mogelijke scenario's, zoals daling van opbrengsten in de toekomst, worden meegenomen als risico's en verwerkt in de benodigde weerstandscapaciteit bij de beoordeling van het weerstandsvermogen.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lagere is dan de kostprijs. Dit laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening voor publiekrechtelijke vorderingen wordt dynamisch bepaald (% status per vordering) op basis van de geschatte inningskansen. Voor privaatrechtelijke vorderingen wordt de voorziening statisch bepaald op basis van individuele beoordeling.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

In de volgende onderdelen beschrijven we de grondslagen voor de vlottende passiva binnen de jaarrekening.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de

contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhouds-egalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarbij rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf B onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Stelselwijziging

Met ingang van de begroting 2019 brengen we de jaarlijkse wachtgeldlasten ten laste van de exploitatie. Voorheen werden deze gedekt vanuit de voorziening algemene pensioenen. Bij de voorzieningen is deze stelselwijziging verwerkt en toegelicht.

Met ingang van de jaarrekening 2018 zijn de zogenaamde slapers en pensioengerechtigden voor 2013, welke in voorgaande begrotingsjaren nog niet in de voorziening zaten, eveneens opgenomen in de voorziening Appa. Hierdoor is vanaf het boekjaar 2018 de volledige pensioenverplichting voor wethouders voorzien.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.